

RETTE N I HORSE NS DOM

afsagt den 15. juni 2021

Sag BS-3979/2018-HRS

D
(advokat Klaus Therkildsen)

mod

Forsikring
(advokat Jens Andersen-Møller)

Denne afgørelse er truffet af .

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 5. februar 2018. Sagen drejer sig om krav om betaling af yderligere personskadeerstatning efter færdselsuheld 3. juli 2013.

Sagsøgeren, D , har fremsat følgende påstand: Forsikring skal til D betale 646.025,00 kr. Beløbet forrentes iht. EAL § 16 fra 13.09.14 og indtil betaling sker.

Påstanden er opgjort således:

Varigt mén, 817.500 * 5%:	40.875,00 kr.
Erhvervsevnetab 190.000 kr. * 10 * 35%:	665.000,00 kr.
Aldersfradrag 9%:	-59.850,00 kr.
I alt	646.025,00 kr.

SagsøgteForsikring A/S, har fremsat påstand om frifindelse, subsidiært at den påståede erstatning/godtgørelse fastsættes til et mindre beløb end påstået og alene tillægges rente fra sagens anlæg.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Speciallæge [REDACTED] n har den 13. august 2014 afgivet følgende erklæring:

" ...

Konklusion:

39 årig kvinde som i forbindelse med en frontal kollision pådrager sig direkte slag mod baghovedet da hun rammer nakkestøtten, og i forbindelse hermed formentlig en forstuvningsfølge med forværring af en kronisk forudbestående smerte tilstand stammende fra et whiplash traume i 2005. Har påvirkning af funktionsniveauet som beskrevet. Objektivt myose tilstand svarende til musculus trapezius, men derudover ingen tegn til nerverods eller rygmærvs påvirkning med smertebehandlinget nedsat bevægelse.

Der er således tale om en forværring af en forudbestående kronisk smerte tilstand grundet 2. gangs forstuvningsfølge over halshvirvelsøjlen. Tilstanden anses for stationær uden yderligere behandlinger som kan give en varig bedring af tilstanden.

Informeres om den godartede tilstand selv om smerterne opleves som ubehagelige og funktionshæmmende.

Der er ikke specielle funktionsforbud og almindelig motion er vigtig med fokus på aktiv egenøvelser.

Diagnose:

Distorsio columna cervicalis - forstuvningsfølge over halshvirvelsøjlen."

Det fremgår af sagen, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 28. juli 2017 fremsendte følge udtalelse:

"Vi vurderer:

Det varige mén er 5 procent

Erhvervsevnetabet er 35 procent at den i forvejen nedsatte erhvervsevne

...

Varigt men

Andre relevante sager

D var involveret i en tidligere ulykke den 11. november 2005, hvorefter der blev vurderet et varigt men på mindre end 5 procent efter en nakkedistortion.

D var også involveret i en ulykke den 2. marts 2006, hvorefter der blev vurderet et varigt men på 5 procent efter en ny nakkedistortion.

Vurdering af varigt men

Det varige men er 5 procent

Vores lægekonsulent med speciale i neurokirurgi har deltaget ved vurderingen af det varige men.

Grundlaget for vores vurdering:

- D blev den 3. juli 2013, som fører af bil, påkørt af en anden bilist.
- Den 5. juli 2013 henvendte hun sig til egen læge med smerter fra ryg og nakke.
- Grundet vedvarende smerter blev hun henvist til behandling ved fysioterapeut. I notat af 4. september er henvisningsårsagen smerter i nakke og skulder efter gammel whiplash skade.
- Den 7. december 2013 fik hun foretaget en røntgenundersøgelse af nakken, der viste hovedhældning mod højre, og ellers normale forhold.
- Hun fik foretaget en ny MR-scanning den 4. september 2015, som viste slidgigt og protrusion på niveau C6/C7.
- Hun har den 28. februar 2017 fået foretaget en operation grundet diskusprolaps i nakken.
- Allerede forud for aktuelle ulykke havde D nakkegener efter to tidligere ulykker i henholdsvis 2005 og 2006.

Ved vurderingen af det varige men har vi lagt vægt på, at D klager over gener i form af daglige nakkeskuldresmerter med udstråling til ned mellem skulderbladene og begge overarme/hukommelses- og koncentrationsbesvær og daglig hovedpine, der forværres i løbet af dagen med kvalme samt lys- og lydoverfølsomhed.

Vi har lagt vægt på, at der objektivt er konstateret nedsat bevægelighed af nakken.

Vi har fastsat det varige men med udgangspunkt i vores vejledende méntabel:

Efter tabellens punkt B. 1. 1. 3 vurderes middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter/ og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 10 procent.

Vi vurderer i samråd med vores lægekonsulent, at D s samlede nakkegener i sværhedsgrad kan sammenlignes med det anførte tabelpunkt.

Imidlertid er det vores vurdering, at D har forudbestående gener fra nakken der kan begrunde et fradrag svarende til skønsmæssigt 5 procent.

Vi finder derfor, at nakkegenerne efter aktuelle ulykke svarer til et varigt men på skønsmæssigt 5 procent.

I overensstemmelse med ovenstående vurderer vi, at ulykken den 3. juli 2013 har medført et varigt men på 5 procent.

Vi er opmærksomme på, at D efter aktuelle ulykke oplevede en forværring af sine nakkegener, og- at hun i februar 2017 fik foretaget en operation grundet en diskusprolaps i nakken.

Vi har i samråd med vores lægekonsulent vurderet, at der ikke er årsagssammenhæng mellem aktuelle ulykke og den efterfølgende forværring med prolapsdannelse på degenerativ basis, hvorfor disse gener må tilskrives andre forhold.

Erhvervsevnetab

Andre sager

Vi har tidligere vurderet, at D havde et varigt erhvervsevnetab på 25 procent som følge af ulykken den 2. marts 2006, idet hun efter ulykken blev bevilget fleksjob.

Der blev ved vurderingen lagt vægt på, at hun havde helbredsmæssige gener i form af rygsmerter samt hukommelses- og koncentrationsproblemer, der ikke kunne tilskrives ulykken, og som påvirkede det

arbejdsmæssige funktionsniveau. Endvidere blev der lagt vægt på, at hun både forud og efter ulykken havde behandlingskrævende psykiske gener i form af depression og angstanfald.

Vurdering af erhvervsevnetabet

Erhvervsevnetabet er 35 procent af den i forvejen nedsatte erhvervsevne

Grundlaget for vores vurdering af erhvervsevnen før skaden:

- D arbejdede i en årrække som ufaglært, hvorefter hun uddannede sig til mediedesigner og teknisk assistent.
- Fra 2000-2002 læste hun HF på VUC og i 2007 blev hun færdiguddannet lægesekretær.
- D arbejdede herefter i 3 måneder ved onkologisk afdeling på Odense Universitetshospital, men måtte sygemeldes 3 måneder senere på grund af helbredsmæssige gener.
- Efter et praktikforløb ved en lægepraksis blev det vurderet, at hun havde skånehensyn for nakke og skuldre i form af nedsat arbejdstid, ingen tunge løft og vekslende arbejdsstillinger. Hendes realistiske arbejdstid blev vurderet til 17-20 timer ugentligt.
- Hun blev på den baggrund bevilget et fleksjob per 30. august 2009 og den 1. juni 2010 blev hun ansat ved Sport Event Fyn med en ugentligt arbejdstid på 16 timer ugentligt og med skånehensyn i form af varierende arbejdsstillinger.
- D har efterfølgende haft flere fleksjobansættelser.
- Den 1. marts 2013 blev hun sygemeldt fra sit arbejde, hvorefter hun blev opsagt i juni 2013 med tre måneders varsel.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående, at D havde erhvervsmæssige funktionsbegrænsninger allerede forud for aktuelle ulykke, og at hun derfor ikke var i stand til at varetage et arbejde på ordinære vilkår i fuldt omfang.

Vi har i den forbindelse noteret os, at hun i august 2009 blev tilkendt fleksjob med en ugentligt arbejdstid på 17-20 timer.

På den baggrund er det vores vurdering, at D ikke havde en fuld erhvervsevne forud for aktuelle ulykke.

Grundlaget for vores vurdering af erhvervsevnen efter skaden er:

- D var fortsat sygemeldt efter aktuelle ulykke og det fremgår af de kommunale oplysninger, at hun i tiden efter blandt andet kæmpede med psykiske gener.
- Fra den 1. maj 2014 og frem til den 15. august 2014 var hun i virksomhedspraktik ved [REDACTED]. Arbejdstiden blev aftalt til tre timer to dage om ugen i de første to timer og herefter øgning af timetallet.
- I september måned 2014 var hun i virksomhedspraktik ved [REDACTED], hvor den ugentligt arbejdstid var på 12 timer.
- Hun blev per 1. oktober 2014 ansat i en fleksjobs stilling 11 timer om ugen ved med skånehensyn i form af pauser efter behov og afvekslende arbejdsstillinger.

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnetabet lagt vægt på, at D allerede forud for aktuelle ulykke var sygemeldt som følge af helbredsmæssige gener samt at hun forinden arbejdede på nedsat tid.

Vi har endvidere lagt vægt på, at hun som følge af aktuelle ulykke har skaderelaterede funktionsbegrænsninger ved nakke-skulderarbejde og derfor har skånebehov i form af nedsat arbejdstid og varierende arbejdsstillinger.

Samtidig er det indgået i vores vurdering, at D har væsentlige fysiske og psykiske helbredsmæssige gener, der ikke kan tilskrives aktuelle ulykke, og som påvirker det generelle funktionsniveau i betydelig grad.

Vi har noteret os, at D i arbejdsprøvningerne alene har formået at arbejde omkring 12 timer ugentligt, og at hun efterfølgende er blevet ansat i et fleksjob på 11 timer ugentligt.

Det er vores vurdering/ at D er væsentligt begrænset inden for mange arbejdsområder begrundet i hendes generelle helbredstilstand.

Det er samtidig vores vurdering, at det i tilstrækkelig grad er sandsynliggjort, at skadens følger har medført en yderlig reduktion af hendes funktionsniveau svarende til skønsmæssigt 1/3 af erhvervsevnen forud for aktuelle ulykke.

Vi vurderer derfor, at ulykken den 3. juli 2013 har medført et erhvervsevne tab på 35 procent af den i forvejen nedsatte erhvervsevne."

Retslægerådet har den 14. august 2020 afgivet følgende udtalelse:

"Spørgsmål A:

Det fremgår af de kommunale akter (bilag C, s.13-14), at sagsøger under et opfølgningsmøde med kommunen den 18. juni 2013 oplyste, at hendes hukommelse og koncentrationsevne fortsat var forværret, at hun havde hovedpine og nakkesmerter samt at hun konsulterede psykolog og egen læge en gang ugentligt.

Er der i det lægelige materiale holdepunkter for at fastslå, at de gener, sagsøger påberåber sig efter færdselshændelse den 3. juli 2013, afviger fra de der beskrevne gener?

I tilslutning til besvarelsen bedes det præciseret, om der foreligger objektive konstaterbare forhold, der kan bekræfte en sådan forværring, eller om en eventuel antagelse om forværring alene beror på anamneseoptagelsen.

Gener er ikke umiddelbart et begreb, der har en klar og specifik lægefaglig definition, hvorfor spørgsmålet potentielt ikke lader sig besvare. Hvis man lægger klager over nakkesmerter og hovedpine til grund, er det beskrevet, at disse forekommer periodisk før ulykkestilfældet den 3. juli 2013, men forværredes med daglige gener efter ulykkestilfældet (bilag 9). Smerter er et subjektivt fænomen, som ikke er objektivt målbare.

Med hensyn til klager over hukommelses- og koncentrationsbesvær, foreligger der ikke nogen neuropsykologisk undersøgelse. Klager over hukommelses- og koncentrationsbesvær er hyppig i forbindelse med smerter. Ved den neurokirurgiske speciallægeerklæring (bilag 9) er der ikke påvist kognitive problemer ved MMSE-score, 100-7 test og ved evne til at huske 3 ord.

Spørgsmål B:

Det fremgår af journal fra [redacted] Fysioterapi, at fysioterapeut [redacted] [redacted], den 15. januar 2013 påbegyndte behandling af sagsøgers smerter i nakke og skuldre efter "gammel whiplash skade".

Jf. fysioterapiepikrise af 4. september 2013 (bilag 7.2) ønskes det oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at de dér behandlede gener fra nakken afviger fra de gener, sagsøger angiver efter færdselshændelsen den 3. juli 2013?

Der er ikke holdepunkter for, at de behandlede gener fra nakken afviger fra generne efter ulykkestilfældet den 3. juli 2013.

Spørgsmål C:

Når henses til den indledende beskrivelse af færdselshændelsen, ønskes det oplyst, om denne indikerer, at sagsøger ved hændelsen den 3. juli 2013 skulle have været udsat for en piskesmældslignende påvirkning af nakkere regionen (hvor sagsøgers halshvirvelsøjle skulle være blevet presset bagover, mens overkroppen fortsætter ved den ved belastningen igangsatte bevægelse fremad, med en samtidig udstrækning af længdeaksen) med forstuvning til følge?

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen med henvisning til beskrivelsen af hændelsen i indledningen til dette spørgetema oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at energipåvirkningen har været af en sådan styrke, at den overstiger det bagatelagtige.

I bekræftende fald ønskes det oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at hændelsen har påført sagsøger permanente gener.

I givet fald hvilke.

En uventet påkørsel i venstre side af bilen kan godt medføre en forstuvning af halshvirvelsøjlen. Det ligger uden for Retslægerådets kompetence at vurdere energipåvirkningen. Der er ikke påvist permanente fysiske skader, men sagsøger har langvarigt klaget over forværring af nakkesmerter og hovedpine.

Spørgsmål D:

Har sagsøger udviklet et kronisk smertesyndrom?

I bekræftende fald ønskes det oplyst, om en sådan udvikling tvangsfrit kan forklares som en udvikling af sagsøgers forudbestående gener samt den psykiske påvirkning, hun var udsat for i tiden umiddelbart inden hændelsen.

Der henvises til egen læges journal, (bilag 7.1), journalnotat af 31. august 2011 (s.2 og 3 forneden), journalnotat af 4. januar 2012 (s.7 forneden), journalnotat af 10. juli 2012 (s.8), journalnotat af 29. januar 2013 (s.9-10), journalnotat af 8. marts 2013 (s.10-11), journalnotat af 22. marts 2013 (s.11), journalnotat af 2. april 2013 (s.12), journalnotat af 27. maj 2013 (s.18-19), journalnotat af 3. juni 2013 (s.20) samt kommunens journal (bilag C), journalnotat af 28. juni 2013 (s.12-13/26).

Sagsøger har langvarige smerter, som kan opfattes som en forværring af forudbestående gener.

Spørgsmål E:

Er der holdepunkter for at fastslå, at sagsøger, jf. uheldsbeskrivelsen ovenfor, ved uheldet har været udsat for en sådan påvirkning af lænderegionen, at den har været egnet til at påføre hende varige lænderygggener?

I givet fald hvilke.

I besvarelsen bedes inddraget sagsøgers egen beskrivelse i forbindelse med speciallægeundersøgelsen, [redacted] ns erklæring af 13. august 2014 (bilag 9), hvorefter hun, bortset fra en kraftig bevægelse hen over nakkere regionen, ikke pådrog sig slag mod kroppen.

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om der i de lægelige akter er beskrevet akutsymptomer som indikation for en årsagssammenhæng.

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen endvidere oplyst, om der er objektive holdepunkter for at fastslå, at sagsøger rent faktisk har lænderygggener, og om der i givet fald er grundlag for at fastslå sådannes ætiologi.

Nej.

Spørgsmål F:

Er der holdepunkter for at fastslå, at de symptomer/forandringer, der konstateres hos sagsøger i 2017, og som hun opereres for på Neurokirurgisk Afdeling, AUH den 28. februar 2017 (en højresidig C7-rods påvirkning), er forårsaget af påvirkninger, hun var udsat for i forbindelse med færdselshændelsen den 3. juli 2013?

I givet fald hvilke holdepunkter.

Nej. Traumatet ved ulykkestilfældet skønnes ikke af en styrke, som kan medføre en discusprolaps, og sagsøgers symptomer på discusprolaps debuterede først i 2015 (bilag 13).

Spørgsmål G:

I det omfang Retslægerådet måtte fastslå, at sagsøger som følge af påvirkninger ved færdselshændelsen den 3. juli 2013 er påført gener, hun ikke havde før, bedes Retslægerådet redegøre for, om der er holdepunkter for at fastslå, at disse er varige?

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om nakkeforstuvningsrelaterede gener sædvanligvis er varige eller alene er forbigående.

Smertesymptomer efter en nakkeforstuvning aftager normalt over uger til måneder, men hos omkring 10 % optræder længerevarende gener.

Spørgsmål H:

Er sagsøgers sygdomstilstand specifik for et sådant traume, som hun må antages at have været udsat for ved færdselshændelsen den 3. juli 2013.

I benægtende fald anmodes Retslægerådet om at beskrive, hvilke andre forhold end færdselshændelsen, der kan influere på sagsøgers aktuelle sygdomstilstand.

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om sagsøger lider af en kronisk smertetilstand.

I bekræftende fald bedes rådet redegøre for, om der er holdepunkter for at fastslå, at en sådan er en følge af påvirkninger, hun måtte have været udsat for i forbindelse med færdselshændelsen den 3. juli 2013.

Sagsøger har langvarige smerteklager. Smerter er et subjektivt fænomen, som er afhængig af både fysiske, psykiske, sociale og arbejdsmæssige forhold.

Spørgsmål I:

Er der holdepunkter for at fastslå, at de gener, sagsøger angiver den 16. september 2013, med følelsesløshed i ekstremiteter, er forårsaget af påvirkninger, hun var udsat for i forbindelse med færdsels-hændelsen den 3. juli 2013.

Nej.

Spørgsmål J:

Er der holdepunkter for at fastslå, at sagsøger som følge af påvirkninger ved færdsels-hændelsen den 3. juli 2013 er kognitivt reduceret.

I givet fald bedes Retslægerådet redegøre for sådanne holdepunkter.

Nej, der henvises til besvarelsen af spørgsmål A.

Spørgsmål K:

Aføiger de i speciallægeerklæring udarbejdet af [redacted] n den 13. august 2014 (bilag 9), s. 2-3 angivne smerteklager fra, hvad der ses hos personer, der ikke har været udsat for nakke-distorsioner, jf. Sundhedsstyrelsens publikation "Den Nationale Sundhedsprofil 2013" (bilag E), Sundhedsstyrelsens rapport af september 2015 om "Sygdomsbyrden i Danmark" (bilag F) og Sundhedsstyrelsens publikation "Den Nationale Sundhedsprofil 2017" (bilag G).

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om ømhed og bevægeindskrænkning er mere eller mindre afhængig af en eksplorants subjektive angivelse af på-

virknings og bevægelsers smertefølge, jf. herom også Michael Kosteljanetz artikel i Ugeskrift for Læger 19. oktober 1998 (bilag D).

Både nakkesmerter og hovedpine er hyppigt forekommende symptomer i befolkningen både med og uden kendte årsager. Med hensyn til smerter henvises til besvarelsen af spørgsmål H.

Spørgsmål L:

Vil det forbedre Retslægerådets muligheder for at besvare de stillede spørgsmål, om der blev indhentet supplerende lægefagligt materiale.

I givet fald hvilket.

Nej.

Spørgsmål M:

Det kan oplyses, at det forgæves har været forsøgt at fremskaffe journalmateriale dækkende perioden tilbage til 1. januar 2005. De lægepraksis, sagsøger har været tilknyttet, har alle meldt hus forbi.

I tilslutning hertil ønskes det oplyst, om det sædvanligvis i en sag som den foreliggende vil være af betydning for en fyldestgørende besvarelse af spørgsmål som stillet, at der opnås adgang til alt relevant journalmateriale.

Det er altid af betydning at have adgang til alt relevant journalmateriale, men Retslægerådet skønner, at det foreliggende materiale i den foreliggende sag er tilstrækkeligt.

Spørgsmål N:

Giver ovennævnte spørgsmåls forelæggelse for rådet i øvrigt rådet anledning til bemærkninger.

Nej.

Forklaringer

Der er afgivet partsforklaring af D

og vidneforklaring af

_____.

D har forklaret, at hun har været uheldig, idet hun har været involveret i flere færdselsuheld.

Den 3. juli 2013 kom hun kørende ind for at parkere ved sundhedshuset. Hun hørte pludselig hvinende hjul og kunne ikke nå at reagere. Hun blev bragt ind i. Hendes nakke knækkede bagover. Nakken ramte nakkestøtten sådan lidt skråt bag for. Hun kører bilen med sædet ret tilbagelænet, mens hun sidder op-

ret. Der var derfor langt tilbage til nakkestøtten. Hun kunne mærke et ryk i lænden. Det var også et skråt ryk. Hun var ikke bevidstløs eller lignende. Hun steg selv ud af bilen.

Det er korrekt, at hun havde lidt skavanker inden uheldet. Hun fik piskesmæld i 2005 og 2006. Efter uheldet i 2013 følte hun det som om, at hun havde en jernring om nakken. Lys/lyd følsomheden blev kraftigt forværret, og hun fik hukommelsesbesvær.

Hun var på tidspunktet ansat som lægesekretær i 17 timer, men hun arbejdede faktisk 20 timer om ugen, fordi hun havde fået det meget bedre. Nogle gange arbejdede hun endda 28 timer om ugen. Hun havde mange perioder, hvor hun havde det godt.

Hun havde ikke daglig hovedpine på tidspunktet for færdselsuheldet i 2013. Hun fik kraftig hovedpine og kvalme efter uheldet. Det blev efterfølgende meget svært at koncentrere sig. Hun fik også smerter i højre arm. Hun kan mærke, at prolapsen skyldtes færdselsuheldet.

Det kan godt passe, at hun den 13. juli havde været sygemeldt siden marts måned. Hun husker det som 4 uger. Hun var rigtigt glad for at være ansat som lægesekretær. Det var kun hende og lederen. Lederen tildelte hende mere og mere arbejde, og hun blev derfor nødt til at tage arbejde med hjem. Hun gik til fysioterapeut og holdtræning. Hun arbejdede reelt på 28 timer, fordi arbejdsgiveren ikke respekterede det fastsatte timeantal. Det var det, der forårsagede sygemeldingen. Der var også nogle omstændigheder ved måden hvorpå arbejdet var tilrettelagt i øvrigt, som var medvirkende til sygemeldingen. Hun kunne rigtigt godt lide arbejdet og var stolt ved det. Hun havde været ansat i 1 år.

Hun raskmeldte sig inden ulykken i juli 2013. Det er korrekt, at en læge og en fra kommunen anbefalede hende, at blive sygemeldt i 3 måneder yderligere. Hun ønskede at vise sig for sin leder og tale om lederen om en måde at tilrettelægge arbejdet på. Hun ville gerne tilbage til arbejdet.

Det er korrekt, at hun er gået til psykolog løbende i sit liv. Hun har haft en hård barndom, og hun blev skilt 2 år før færdselsuheldet. Hun får nemotragen som sovemedicin. Det er ikke for psykiske forstyrrelser. Hun får den lavest mulige dosis.

Det er en skrivefejl fra lægen, at hun efter ulykken arbejdede 15 timer. Hun har arbejdet 11-12 timer. Hun har talt med lægen om yderligere nedsættelse af arbejdsmængden.

Retslægerådets besvarelse pr. 14. august 2020 har på ingen måde afkræftet, men tværtimod bekræftet AES's vurdering, ift. årsagssammenhæng mellem relevante færdselsuheld den 3. juli 2013 og en forværring af sagsøgers gener fra nakken, jfr. svar på spm. A – C og G – H.

Samtidig har Retslægerådets utvetydigt tilkendegivet, at man i forbindelse med forelægelsen har haft adgang til tilstrækkeligt og relevant bilagsmateriale for en tilstrækkelig sikker vurdering, jfr. svar ad spm. L og M.

Ad rentepåstand:

Rentepåstanden fastholdes dog nedlægges subsidær påstand om forrentning fra fremkomsten af AES's vurdering pr. 28. juli 2017

..."

Forsikring
de:

har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Sagsøgtes forsikringstager påkørte den 3. juli 2013 under en bakkemanøvre venstre side af den bil, sagsøger sad i. Denne bil holdt stille, og fik skader på skærme og kofanger. Sagsøgtes forsikringstagers bil fik lakskader på venstre side bag og på bagpartiet. Det bestrides, at sagsøger i tilslutning hertil kan antages at have været udsat for en påvirkning, der er egnet til at påføre denne varige gener, og påvirkningen må betragtes som bagatelagtig.

Med Retslægerådets besvarelse er det ikke godtgjort, at den beskedne påkørsel skulle kunne have haft en skadeevne, der har forværret sagsøgtes forudbestående gener.

Det forhold, at Retslægerådet i svaret på spørgsmål C angiver, at en påkørsel som beskrevet "kan" medføre en forstuvning af halshvirvelsøjlen, er ikke ensbetydende med, at der er ført bevis for en sammenhæng. Det er almindeligt antaget, at det ikke er tilstrækkeligt, at et ansvarsbegrundende forhold "kunne have forvoldt skaden", jf. Lærebog i erstatningsret, 9. udgave, 2019, s. 322-323, hvor det antydes, at et bevis for årsagssammenhæng kræver en "klar sandsynlighedsovervægt".

En sådan foreligger ikke i den aktuelle situation, hvor det tillige fremgår af Retslægerådets besvarelse, at en mulig forværring i tiden efter uheldet er subjektiv og dermed kan forklares som et udtryk for kognitiv redigering.

Der er således ikke ført bevis for, at generne efter uheldet afviger fra dem, der optrådte forud for uheldet, jf. også svaret på spørgsmål B. Det bemærkes, at det lægelige materiale trods opfordring først efter Retslægerådets besvarelse er uddybet. Det nu fremskaffede materiale bekræfter, at sagsøger også før hændelsen i 2013 havde tilsvarende gener (bilag O s. 4-5 og bilag S s. 4-5).

Hertil kommer, at sagsøgers smerteoplevelse "kan opfattes som en forværring af forudbestående gener", jf. svaret på spørgsmål D.

Sagsøgte har noteret, at Retslægerådet finder, at besvarelsesgrundlaget er tilstrækkeligt, men det gøres gældende, at det må tillægges bevismæssig skadevirkning, at sagsøger ikke kan præstere et fuldstændigt journalmateriale. Retslægerådet kan teknisk set ikke udelukke, at ukendt materiale vil kunne give en (anden) forklaring på geneudviklingen.

Sagsøger var på tidspunktet for hændelsen længerevarende sygemeldt på grund af udtalte og vedvarende psykiske problemer, som i forbindelse med sygemeldingen var forværret betydeligt på grund af psykosociale omstændigheder.

Sagsøger, der var visiteret til et fleksjob med 19 timers fremmøde pr. uge, men med betydelige skånehensyn, kunne således ikke på hændelsestidspunktet bestride dette arbejde, både på grund af nævnte psykiske gener, men også på grund af vedvarende hoved/nakkegener, relateret til to færdselsuheld med piskesmældspåvirkning, hun var udsat for i henholdsvis 2005 og 2006. Efter seneste uheld blev sagsøgers erhvervsevne vurderet til at være reduceret til det halve, og det gøres gældende, at denne reduktion i foråret 2013, også på grund af psykosociale omstændigheder, var væsentligt yderligere forringet, og sagsøger havde muligt allerede på dette tidspunkt udviklet et kronisk smertesyndrom med uspecifikke gener, der er almindeligt forekommende i den danske befolkning.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse beror på en for lempelig vurdering af de foreliggende beviser. Efter praksis kræves i almindelige erstatningssager et bevis, hvorefter der skal foreligge en klar sandsynlighedsovervægt for en årsagssammenhæng.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ses at anvende lempeligere beviskrav, muligt inspireret af arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2 om omvendt bevisbyrde, jf. også begrundelsen hvorefter Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderer, "at det i tilstrækkelig grad er sandsynliggjort, at skadens følger har medført en yderligere reduktion af hendes funktionsniveau". Man har lagt vægt på de klager, sagsøger fremfører, uden at have blik for, at der ikke er dokumentation for, at disse afveg fra de gener, der var beskrevet og behandlet umiddelbart forud for færdselshændelsen.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har heller ikke haft blik for, at påvirkningerne i forbindelse med denne har været bagatelagtige, samt at hun efterfølgende oplevede en forværring og i tilslutning hertil har fået foretaget et indgreb til behandling af en diskusprolaps i nakken.

Hertil kommer, at gener som de, sagsøger angiver, hvis de er forårsaget af en nakkeforstuvning, sædvanligvis er forbigående, hvorfor det må lægges til grund, at sådanne gener som altovervejende hovedregel alene er midlertidige og ikke fører til permanente gener.

Videre har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring taget udgangspunkt i en forudbestående arbejdsevne, der dokumenterbart ikke var til stede i tiden op til færdselshændelsen, hvor sagsøger var sygemeldt og ikke havde præsteret nogen arbejdsevne overhovedet. Endelig har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring medregnet kognitive gener, der efter Retslægerådets svar på spørgsmål J klart ikke kan henføres til hændelsen.

Hertil kommer, at en yderligere reduktion af den mulige ugentlige arbejdstid forud for sygemeldingen tidligt i 2013 på mellem 17 - 20 timer og den aktuelle præstation angivet til 12 timer, svarende til en reduktion på 5/37 af en almindelig erhvervsevne, svarende til en reduktion på 13,5 %, og et erhvervsevnetab på under 15 % berettiger ikke til erhvervsevnetabserstatning, jf. erstatningsansvarsloven § 5, stk. 3, 2. punktum. Det bemærkes, at det af lægejournalen fremgår, at sagsøger i foråret i 2016 kunne fungere godt med 15 timer om ugen (bilag 13 s. 34), hvilket bestyrker det anførte.

Størrelsen af beregningen af godtgørelses- og erstatningskravet bestrides som udokumenteret.

Det bestrides, at der er grundlag for at fastsætte méngraden til 5 %.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings erhvervstabsvurdering anfægtes, jf. det anførte.

Det bestrides, at årslønnen kan opgøres til kr. 190.000,00. Årslønnen skal i den givne situation fastsættes efter erstatningsansvarsloven § 7, stk. 2, og den påberåbte årsløn er ikke retvisende.

En årslønsopgørelse, der alene foretages på baggrund af en skadelidtes indkomst, bygger på en forudsætning om, at en sådan indtægtsopgørelse giver et dækkende billede af værdien af dennes arbejdskrafts værdi på arbejdsmarkedet på skadetidspunktet.

Det er ikke indtægten i fleksjobbet, der har betydning for årslønsfastsættelsen, men derimod den indtægt, som sagsøger dokumenterbart ville kunne have oppebåret ved arbejde på det almindelige arbejdsmarked.

Sagsøgers opgørelse tager udgangspunkt i, at hendes arbejdstid før uheldstilfældet var på 20 timer. Det bestrides, at en sådan arbejdstid skulle være et retvisende udtryk for værdien af hendes arbejdskraft forud for hændelsen.

Fleksjobtilskuddet kan ikke, som sket, indregnes i årslønsopgørelsen, og det må formodes, at sagsøger var bevilliget fleksjob med aflønning svarende til fuld tid med et løntilskud på 2/3, hvortil bemærkes, at sagsøger ikke har efterkommet opfordring E i svarskrift af 7. marts 2018 om fremlæggelse af alle kommunale akter.

Det bestrides, at der er grundlag for at kræve forrentning forud for sagens anlæg. Et erstatningskrav som det, der indtales, er ikke rentebærende, før det er fremsat og kan gøres op, jf. erstatningsansvarsloven § 16. Renter kan således tidligst beregnes fra 1 måned efter det har været muligt at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af en erstatningsberettigelse og en størrelse, og dette har reelt ikke været muligt forud for fremkomsten af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse af 28. juli 2017, hvortil bemærkes, at sagsøger ikke har efterkommet relevante opfordringer i svarskriftet, der var nødvendige for en relevant vurdering af validiteten af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse, hvilket end ikke forelå ved sagsanlægget.

Rente kan tidligst løbe fra det tidspunkt, hvor sagsøgte havde mulighed for at opgøre et krav, og en sådan mulighed forelå ikke, før kravet blev rejst.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

D var den 3. juli 2013 involveret i et færdselsuheld, hvor hun blev påkørt af [REDACTED] der bakkede på parkeringspladsen. Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at der var tale om en lave-nergikollision, der alene medførte beskedne skader på parternes biler.

D har tidligere henholdsvis både den 11. november 2005 og 2. marts 2006 været involveret i et færdselsuheld, hvor hun har pådraget sig piskesmældslignende skader. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har vurderet, at hun efter færdselsuheldet den 2. marts 2006 pådrog sig en skade på halshvirvel-

søjlen svarende til et varigt mén på 5 procent og et erhvervsevnetab på 25 procent.

Det fremgår af speciallægeerklæringen af 13. august 2013, at D havde været sygemeldt i ca. 4 uger på ulykkestidspunktet.

Det fremgår af de lægelige journaler, at D den 11. marts 2013 var sygemeldt pga. akut belastningsreaktion, depression og stress. Jobcenteret vurderede den 18. juni 2013 videre, at D ikke kunne raskmeldes inden for de følgende 3 måneder.

D blev den 15. januar 2013 behandlet ved fysioterapeut for smerter i nakke og skulder efter gammel whiplash skade. Retslægerådet har i sin besvarelse af spørgsmål B udtalt, at der ikke er holdepunkter for, at de skader, der angives efter færdselsuheldet den 3. juli 2013, afviger fra de skader, der er beskrevet den 15. januar 2013. Retslægerådet har videre i sin besvarelse af spørgsmål C anført, at langvarige smerter, som beskrevet i D's lægejournal, kan opfattes som en forværring af forudbestående gener.

Efter en samlet vurdering af sammenstødets karakter sammenholdt med Retslægerådets udtalelse om, at de beskrevne gener er sammenfaldende med dem, D modtog behandling for den 15. januar 2013 og det langvarige og komplicerede sygdomsbillede i øvrigt, kan retten ikke med tilstrækkelig sikkerhed tilskrive trafikuheldet af 3. juli 2013 årsagen til de gener, der beskrives af D.

Da der herefter ikke er ført det fornødne bevis for, at der er årsagssammenhæng mellem uheldet af 3. juli 2013 og de helbredsmæssige gener, som ligger til grund for Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings fastsættelse af erhvervsevnetabet og méngraden, tages Forsikring's påstand om frifindelse til følge.

D skal efter sagens værdi, forløb og udfald betale sagens omkostninger med 86.250 kr. svarende til dækning af Forsikring's advokatudgifter. Forsikring er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Forsikring A/S frifindes.

D skal til Forsikring betale sagsomkostninger med 86.250 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Vejledning

Retten har afsagt dom i sagen.

Hvis du er utilfreds med afgørelsen, kan du som udgangspunkt anke dommen til landsretten. Hvis du kun er utilfreds med dommens afgørelse om sagsomkostninger, kan du kære denne del af afgørelsen til landsretten.

Ikke alle afgørelser kan ankes eller kæres

Dommen kan kun ankes, hvis forskellen mellem byrettens dom og det resultat, du ønsker at opnå i landsretten, er over 20.000 kr. Hvis forskellen er mindre, skal du have tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at anke.

Landsretten kan afvise at behandle en ankesag, hvis landsretten vurderer, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald i landsretten.

Du kan kun kære afgørelser om sagsomkostninger, hvis omkostningsbeløbet er fastsat til mere end 20.000 kr., eller hvis retten har bestemt, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger, og du kræver, at modparten skal betale mere end 20.000 kr. I andre situationer kan omkostningsafgørelsen kun kæres, hvis du får tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Frister for at anke og kære

Fristen for at anke er 4 uger fra dommens afsigelse. Hvis du ikke kan anke uden en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger.

Fristen for at kære omkostningsafgørelsen er 2 uger fra dommens afsigelse. Hvis du ikke kan kære afgørelsen uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden 2 uger.

Sådan gør du, hvis du vil anke eller kære

Du kan anke dommen på minretssag.dk ved at trykke på knappen "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen der. Hvis du vil kære omkostningsafgørelsen, skal du vælge "Kære" og følge vejledningen der.

Hvis du ønsker at søge tilladelse til anke eller kære hos Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere din ansøgning til Procesbevillingsnævnet. Du kan ikke indlevere ansøgningen på minretssag.dk. Du kan få mere vejledning om, hvordan du søger tilladelse hos Procesbevillingsnævnet på domstol.dk.

Du kan få mere vejledning blandt andet om retsafgift på domstol.dk.

Publiceret til portalen d. 15-06-2021 kl. 10:28

Forsikring

Klaus Therkildsen, Sagsøger D

Andersen-Møller

, Advokat (H)

, Advokat (H) Jens